

אות צ - פרה פרק ט

משנה א

צְלוּחִית שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכָהּ מִיָּמִים כָּל שֶׁהָן, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, יִזָּה שְׁתֵּי הַזְּיוֹת. וְחֻכְמַיִם פּוֹסְלִין. יָרַד לְתוֹכָהּ טַל, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, יִנִּיחָנָה בַּחֲמָה וְהַטַּל עוֹלָה. וְחֻכְמַיִם פּוֹסְלִין. נֶפֶל לְתוֹכָהּ מִשְׁקִין וּמֵי פְרוֹת, יַעֲרָה וְצָרִיךְ לְנֹגֵב. דִּיּו, קוֹמוֹס, וְקִנְקֻנְתוֹם, וְכָל דְּבַר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם, יַעֲרָה וְאִינוּ צָרִיךְ לְנֹגֵב:

הַזְּיוֹה שְׁלֵמָה שֶׁל מִיָּם כְּשֵׁרִים. יָרַד לְתוֹכָהּ טַל וְהִתְעַרְב בְּמֵיִם הַקְּדוּשִׁים שֶׁל אֶפֶר הַפָּרָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, יִנִּיחָנָה בַּחֲמָה, וְהַטַּל עוֹלָה, כִּי כֵן טָבַע הַטַּל לְעֵלוֹת לְמַעַלָּה בְּשֶׁמֶשׁ, וְהָרִי הוּא נִפְרָד מֵהַמֵּיִם הַקְּדוּשִׁים, וְחֻכְמַיִם פּוֹסְלִין, כִּינּוֹן שֶׁהֵם סוֹבְרִים שְׁלֵאֲחַר שֶׁהִתְעַרְב הַטַּל בְּמֵיִם שׁוֹב אִינוּ עוֹלָה בַּחֲמָה. נֶפֶל לְתוֹכָהּ מִשְׁקִין וּמֵי פְרוֹת, יַעֲרָה - יֵשׁ לְשַׁפֵּךְ אֶת הַתְּעַרְכַּת כָּלָה, וְצָרִיךְ לְנֹגֵב אֶת הַכְּלִי לְפָנָי שִׁיתֵן לְתוֹכוֹ מִיָּם כְּשֵׁרִים. דִּיּו, קוֹמוֹס, וְקִנְקֻנְתוֹם, שֶׁהֵם מֵינִי צְבָעוֹנִים הַמְּשֻׁאֲרִים צָבַע, וְכָל דְּבַר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם - צוֹבַע, יַעֲרָה אֶת הַתְּעַרְכַּת, וְאִינוּ צָרִיךְ לְנֹגֵב אֶת הַכְּלִי, כִּינּוֹן שֶׁאֵם הִיָּה נִשְׁאָר מִשְׁהוּ מֵאוֹתָם סְמָמָנִים הִיָּה נִכָּר הַצָּבַע שְׁלֵהֶם.

פֶּרֶק זֶה עוֹסֵק בְּמֵי אֶפֶר פָּרָה אֲדָמָה, שְׁמֵזִים אוֹתָם עַל טְמְאֵי מַת לְטִהָרָם: צְלוּחִית - כְּלִי שֶׁל הַמֵּיִם הַמְּקַדְּשִׁים מֵאֶפֶר פָּרָה אֲדָמָה, לְאַחַר שֶׁעָרְבוּ בָהֶם אֶת הַמֵּיִם, שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכָהּ מִיָּם כָּל שֶׁהָן - מִי חָלִין הַפְּסוּלִים לְהַזְּאָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, כְּשֶׁבֵּא לְהַזּוֹת עַל הַטְּמָא, יִזָּה שְׁתֵּי הַזְּיוֹת, כִּינּוֹן שֶׁהוּא סוֹבֵר שֶׁאִין שְׁעוֹר מְסִים לְהַזְּיָה, אֲלֵא אֶפְלוֹ כָּל שֶׁהוּא כָּשֵׁר, וְכִינּוֹן שֶׁבְּכָל הַזְּיוֹה יֵשׁ גַּם מַעֲט מֵיִם קְדוּשִׁים וְכְשֵׁרִים, מַעַקֵּר הַדִּין הִיָּה דִּי אֶפְלוֹ בְּהַזְּיָה אַחַת, אֲמָנָם קִנְסוּהוּ [כְּדִי שֶׁלֹּא יִרְוִיחַ מִתְּעַרְכַּת הַמֵּיִם הַפְּסוּלִים] וְהַצְּרִיכוּהוּ לְהַזּוֹת שְׁתֵּי הַזְּיוֹת. וְחֻכְמַיִם פּוֹסְלִין, כִּינּוֹן שֶׁהֵם סוֹבְרִים שִׁישׁ שְׁעוֹר לְהַזְּיָה, וְכִינּוֹן שֶׁבְּכָל הַזְּיוֹה מְעַרְבִים מִיָּם פְּסוּלִים הָרִי אִין כָּאִין

משנה ב

נֶפֶל לְתוֹכָהּ שְׁקָצִים וְרִמְשִׁים וְנִתְבַּקְּעוּ, אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ מֵרְאִיָּהֶם, פְּסוּלִין. חֲפוּשִׁית, בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ פּוֹסְלָת, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּשֶׁפּוֹפְרֵת. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמְרִים, הַדִּירָה וְהַכְּנָה שֶׁבְּתִבּוּאָה, כְּשֵׁרִים, מִפְּנֵי שֶׁאִין בָּהֶם לַחָה:

חֲפוּשִׁית, בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ - בֵּין אִם נִתְבַּקְּעָה וּבֵין אִם לֹא נִתְבַּקְּעָה, הָרִי הִיא פּוֹסְלָת אֶת הַמֵּיִם, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּשֶׁפּוֹפְרֵת, שֶׁהַמֵּיִם עוֹבְרִים דְּרָךְ גּוֹפָה, וְהַלְחָה שֶׁבְּתוֹכָהּ מִתְּעַרְכַּת בְּמֵיִם. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב

נֶפֶל לְתוֹכָהּ - לְתוֹךְ הַצְּלוּחִית שֶׁל הַמֵּיִם הַמְּקַדְּשִׁים שְׁקָצִים וְרִמְשִׁים וְנִתְבַּקְּעוּ, וְהִתְעַרְכָּה הַלְחָה הַיּוֹצֵאת מֵהֶם בְּמֵיִם, אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ מֵרְאִיָּהֶם שֶׁל הַמֵּיִם גַּם אִם לֹא הִתְבַּקְּעוּ, הַמֵּיִם פְּסוּלִין. נֶפֶלָה לְמֵיִם

אומרים, ה'דירה' וה'כנה' [מיני תולעים] פשרים, ואפלו אם התבקעו, מפני שאין שבתבואה, שנפלו לתוך המים המקדשים, בהם לחה כלל.

משנה ג

שנת מהן בהמה או חיה, פסולין. כל העופות פוסלין, חוץ מן היונה, מפני שהיא מוצצת. כל השרצים אינם פוסלין, חוץ מן החלדה, מפני שהיא מלקת. רבן גמליאל אומר, אף הנחש, מפני שהיא מקיאה. רבי אליעזר אומר, אף העכבר:

מלקת - לוקת בלשונה, והרק שבפיה מתערב במים. רבן גמליאל אומר, אף הנחש ששתה מהמים פוסלם, מפני שהיא מקיאה, ואף שזהו רק במעוט המקרים, רבן גמליאל חושש גם לזה. רבי אליעזר אומר, אף העכבר פוסל, כיון שלפעמים הוא מחזיר מים לכלי, ואף שזהו מעוט שאינו מצוי כלל, חושש רבי אליעזר גם לכה.

שנת מהן - מהמים המקדשים בהמה או חיה, פסולין, כיון שהם מחזירים מהמים שבפיהם לתוך הכלי, ומים אלו מערכים ברק שבפיהם. כל העופות ששתו ממים אלו, פוסלין, כיון שהם מחזירים מים מפיהם אל הכלי, חוץ מן היונה, מפני שהיא מוצצת, ואין המים שבפיה חוזרים לכלי. כל השרצים ששתו ממים אלו אינם פוסלין, חוץ מן החלדה, מפני שהיא

משנה ד

החושב על מי חטאת לשתות, רבי אליעזר אומר, פסול. רבי יהושע אומר, כשיטה. אמר רבי יוסי, במה דברים אמורים, במים שאינם מקדשים. אבל במים המקדשין, רבי אליעזר אומר, כשיטה. רבי יהושע אומר, כשיטה. ואם גרגר, פשר:

נתנו. אבל במים המקדשין, אין המים נפסלים במחשבה, ואימתי הם נפסלים, רבי אליעזר אומר, כשיטה, אבל קדם לכן אנו אומרים שמן הסתם יחזר בו ממחשבתו ולא ישתה, ולכן אין המחשבה לבדה פוסלת, ורבי יהושע אומר, המים נפסלים רק כשישתה ממש, כיון שחלק מהמים חוזר לכלי כשהוא מערב ברק שבפיו, ואם לא שתה כדרך השותים אלא גרגר - שפך את המים ישר לגרונו, הרי שלא החזיר מים לכלי, וכשר.

משנתנו מבאר שיש מקרים שבהם נפסלים המים הגם שעדין לא נעשה בהם מעשה הפוסל: החושב על מי חטאת לשתות, אף שלא עשה מעשה, רבי אליעזר אומר, פסול, כיון שמים אלו נפסלים אפלו במחשבה. רבי יהושע אומר, מחשבה לבדה אינה פוסלת, אלא כשיטה את הכלי לצורך שתיה, אף שלא שתה, נפסלים המים. אמר רבי יוסי, במה דברים אמורים, במים שעדין אינם מקדשים, אלא רק מלאו אותם בכלי כדי לתת בהם את האפר, אך עדין לא

משנה ה

מי חטאת שנפסלו, לא יגבלם בטיט, שלא יעשם תקלה לאחרים. רבי יהודה אומר, בטלו. פרה ששתת מי חטאת, בשרה טמא מעת לעת. רבי יהודה אומר, בטלו במעיה :

בשרה טמא אם נשחטה בתוך מעת לעת, כיון שהמים עדין קימים בקרבה, והם טמאים ומטמאים את בשרה. רבי יהודה אומר, בטלו המים במעיה, ולכן אפלו אם נשחטה הפרה בתוך מעת לעת, טהורה.

מי חטאת שנפסלו, לא יגבלם בטיט, שלא יעשם תקלה לאחרים, שיגעו בטעות בטיט, ויטמאו ממי החטאת המערבים בטיט. רבי יהודה אומר, המים המערבים בטיט, בטלו בהם, ואינם מטמאים. פרה ששתת מי חטאת,

משנה ו

מי חטאת ואפר חטאת, לא יעבירם בנהר ובספינה, ולא ישיטם על פני המים, ולא יעמוד בצד זה ויזרקם לצד זה. אבל עובר הוא בפנים עד צוארו. עובר הוא הטהור לחטאת ובידיו פלי ריקם הטהור לחטאת, ובמים שאינם מקדשין:

זה דומה קצת להעברה בספינה. אבל עובר הוא ברגליו במים אפלו עד צוארו, ומי החטאת בידו. אמנם לא גזרו כן אלא במי חטאת מקדשים ובאפר חטאת, אבל עובר הוא האדם הטהור לשם מי חטאת, ובידיו פלי ריקם הטהור לצד מי חטאת, ובמים שאינם מקדשין, ואפלו בספינה ממש רשאי לעבר, אם אין בידו מים מקדשים או אפר חטאת.

מי חטאת מקדשים, ואפר חטאת אפלו לא התערבו במים, לא יעבירם בנהר ובספינה, וגזרה היא שגזרו חכמים משום מעשה שהיה, שהעביר אדם מי חטאת ואפר חטאת בספינה, ולאחר מכן נמצא שהיה כזית מהמת תחוב בקרקעית הספינה, ולא ישיטם על פני המים, כיון שהדבר דומה להעברה בספינה, ולא יעמוד בצד זה של הנהר ויזרקם לצד זה, שגם

משנה ז

אפר פשר שנתערב באפר מקלה, הולכין אחר הרב לטמא, ואין מקדשין בו. רבי אליעזר אומר, מקדשין בכלן:

הזיה, ואפלו אם הרב אפר פרה, כיון שהתערב בו אפר פסול, ואפלו כל שהוא. רבי אליעזר אומר, מקדשין בכלן, כיון שאין שעור מסים להזיה, וממילא בכל הזיה בודאי מערב מעט אפר פרה, המטהר.

אפר פשר של פרה אדמה, שנתערב באפר מקלה - סתם אפר שאינו של פרה אדמה, הולכין אחר הרב לטמא, שאם הרב הוא מאפר פרה, מטמא, ואם הרב הוא אפר סתם, אינו מטמא, ואין מקדשין בו מים כלל לצד

משנה ח

מי חטאת שנפסלו מטמאין את הטהור לתרומה, בידי וּבגופו. ואת הטהור לחטאת, לא בידי ולא בגופו. נטמאו מטמאים את הטהור לתרומה בידי ובגופו. ואת הטהור לחטאת, בידי, אבל לא בגופו:

חטאת אינם מטמאים כלל, לא אם נגע בהם בידי ולא אם נגע בהם בגופו, וכמו מי חטאת כשרים, שאינם מטמאים את מי שנטהר לצרכם, כיון שהם מאותו המין שהוא נטהר עבורם. נטמאו מי החטאת, הרי הם מטמאים את הטהור לתרומה - אדם שנטהר לצורך אכילת תרומה, בין אם נגע בהם בידי ובין אם נגע בהם בגופו. וכן מטמאים את הטהור לחטאת - אדם שנטהר לצורך עסוק בצרכי מי חטאת, רק אם נגע בהם בידי, אבל לא אם נגע בהם בגופו.

משנה ח: להבנת משנתנו יש להקדים שיכול אדם להחשב פ'טהור לענין דבר מסים, ועדין יחשב פ'טמא לענין דבר אחר, שטהרתו חמורה יותר. ומשנתנו עוסקת באדם הטהור לצורך אכילת תרומה, ובאדם הטהור לצורך עסוק במי חטאת: מי חטאת שנפסלו, כגון שנשתנה המראה שלהם מחמת דבר חיצוני, עדין נחשבים הם כמי חטאת לענין זה שהם מטמאין את הטהור לתרומה, בין שנגע בהם בידי ובין שנגע בהם בגופו. ואת האדם הטהור לחטאת - שנטהר לצורך העסוק במי

משנה ט

אפר פשר שנתנו על גבי המים שאינן ראויין לקדש, מטמאין את הטהור לתרומה, בידי ובגופו. את הטהור לחטאת, לא בידי ולא בגופו:

בגופו, וכדין הטהור לתרומה שנגע במי חטאת כשרים, וכמו שהתבאר במשנה הקודמת. ואת האדם הטהור לחטאת אינם פוסלים, לא כשנגע בהם בידי ולא כשנגע בהם בגופו.

אפר פרה אדמה פשר, שנתנו על גבי המים שאינן ראויין לקדש, הרי דינם כמי חטאת שנפסלו, והם מטמאין את הטהור לתרומה, בין אם נגע בהם בידי ובין אם נגע בהם

